Cînd nu-i știință, se face politică

Acum nu mai poate spune nimeni cînd și de unde a apărut la Suclea (Slobozia) Vladimir Labunschi. Dar, probabil, aceasta nici n-are importanță. Faptul rămîne fapt. A venit în sat cu scopuri nobile, să experimenteze pe solurile bogate în humus ale gospodăriei din localitate diferite varietăți de spicoase, în special, de grîu de toamnă. Absolvise Institutul Agricol și făcea aspirantura. Peste puțin timp se zvoni prin sat că Valoghea Labunschi e candidat în științe agricole și că e numit agronom-șef în gospodărie pentru a materializa concluziile sale științifice în recolte-record pe suprafețe mari. Pentru ce ispravă concretă i s-a conferit titlul științific, lumea așa și n-a mai putut afla, deși el publica regulat în gazeta raională din Slobozia articole în care povățuia specialiștii.

Și cine știe ce s-ar fi întîmplat cu Labunschi, dacă nu se pornea valul tulburărilor social-politice, provocate de pericolul prăbușirii centrului imperial. Din primele zile el s-a declarat adept al apărării cu orice preț a imperiului sovietic. Dar aceștia aveau mare trecere pe atunci în stînga Nistrului. Labunschi a fost de urgență primit în rîndurile partidului comunist și «ales» președinte al colhozului, deputat al poporului din Republica Moldova, deputat al așa-zisei Transnistrii, deputat al Sovietului raional Slobozia și al Sovietului sătesc Suclea.

De știință s-a dezis totalmente, căci nu vedea nici o perspectivă în ea, iar de gospodărie își amintea doar atunci cînd trebuia să transfere sume enorme de bani la contul greviștilor din Tiraspol, pentru crearea diferitelor formațiuni paramilitare de «apărare» a Transnistriei, organizarea «alegerilor», «referendumurilor», diferitelor marșuri «patriotice». Faima de altădată a gospodăriei încetul cu încetul a început să se topească în flacăra frămîntărilor politice, în care Labunschi juca un rol însemnat, mai ales din punctul de vedere al asigurării financiare a acestora. Colhoznicii au început să se revolte, să-i ceară demisia, dar Labunschi nu-și bătea capul. De partea lui era Tiraspolul, care îi garanta orice acțiune.

Astfel candidatul în științe agricole Labunschi a început să țină discursuri despre istoria și cultura moldovenilor, despre Tricolor și grafia latină, despre popoarele slave, care, chipurile, i-au primit și i-au adăpostit pe moldoveni în partea stîngă a Nistrului. Participa foarte activ la detronarea moldovenilor din posturile de conducere, făcea propuneri concrete în vederea stabilizării cadrelor «de nădejde», iar cîte odată punea chiar în acțiune și pumnii în calitate de argument.

Ceea ce credea el că-i va aduce știința toată viața, i-a adus politica. Avînd deja o casă destul de spațioasă și bună, Labunschi a hotărît să mai cumpere una.

Însă satul începe a se revolta. Oamenii bat la ușa procurorului raionului. Labunschi a înțeles că afacerea nu miroase a bine și... întreprinde măsurile de rigoare. Transformă toate documentele pe numele socrului său — Zakrevschi N. S.

Socru-său avea casă în unul din satele raionului Velikо-Mihailovsk din Ucraina, îi mai rămăsese cîțiva ani pînă la pensie. Se pomenește chemat urgent la Suclea, unde i se face viză de reședință. I s-au întocmit documente cum că în Ucraina n-are casă, este pensionar și veteran al colhozului din Suclea și are dreptul de a fi ajutat să-și reconstruiască casa cumpărată. În continuare Labunschi a pus la cale și un contract cu asociația intergospodărească de construcții, care se angajă să-i construiască o bucătărie de vară. În realitate a fost construită o casă de toată frumusețea, cu toate atributele necesare, și nu de asociația angajată, ci de constructorii colhozului, cu materialele luate pe gratis.

Se zice că în ultimul timp Vladimir Labunschi s-a plictisit și de politică, și de știință, și de colhoz. Preferă businessul. Dintr-o călătorie în Germania s-a întors cu o limuzină de marcă străină. Colhoznicii din sat, cărora le-a crăpat răbdarea, sînt decișI să-i spună adio. Vor reuși oare?

Gheorghe BOTICĂ.

Și totuși, armata...

TIRASPOL. (De la corespondentul nostru). Scriu aceste rînduri cu mîna încă tremurîndă de atîta încordare și presiune psihologică, provocată de isteria disperată a impostorilor din partea locului: stare de excepție în toate localitățile de pe malul stîng al Nistrului, atacul psihologic permanent prin intermediul radioului local și presei, marșurile detașamentelor de mercenari înarmați pînă-n dinți, formarea unor noi detașamente paramilitare, instalarea cuiburilor de mitraliere chiar și pe acoperișurile caselor cu multe etaje, împușcături în puterea nopții, arestări, intimidări, șantaj.

A trecut, totuși, și ziua de 17 martie curent — aniversarea întîia a așa-zisului referendum pentru păstrarea imperiului sovietic, aniversare, în care puciștii tiraspoleni puneau mari speranțe să întoarcă roata istoriei înapoi și pe care au marcat-o ca de obicei cu multe victime de oameni nevinovați. Oamenii de bună credință mai stau și acum și meditează, analizează episod cu episod. Femeile rebele, în frunte cu Galina Andreeva, autoproclamată și ea în postul de președinte al comitetului de grevă feminin și amiral(?) al gărzii femeiești din stînga Nistrului, au pichetat statul major al Armatei a 14-ea, dar fără succes. Apoi a urmat declarația generalului-maior M. Netkaciov, comandantul Armatei a 14-ea, în vederea neamestecului trupelor în problemele interne ale Republicii Moldova și avertizarea cetățenilor rebeli, că în caz de atac asupra armatei, vor fi luate măsurile de rigoare.

În ziua de 14 martie curent, după cum informează același general-maior M. Netkaciov, un grup de 500—600 de femei și 250—300 de gardiști și cazaci înarmați au atacat unitatea militară din Parcani, n-au dat atenție nici focurilor de avertizare ale ostașilor ce se aflau la post, au dat drumul cîtorva camioane grele pe cîmpul minat, explodînd patru mine și și-au făcut drum spre depozitele de armament.

Oamenii au dat crezare acestei informații, căci, mă rog, au avut loc cazuri analoage și în alte foste republici ale fostului imperiu sovietic. Cînd mai rămăsese însă doar cîteva ore pînă la expirarea ultimatumului de 48 de ore al conducerii Republicii Moldova referitor la depunerea armelor și autodizolvarea formațiunilor paramilitare, precum și a republicii fantome transnistrene, lumea din stînga Nistrului este familiarizată cu apelul unui grup de ofițeri superiori ai Armatei a 14-ea, care în numele a mii de veterani ai forțelor armate, ce trăiesc în Tiraspol, declară: «...Considerăm că a sosit ora, cînd armata nu mai poate privi indiferent la ceea ce se întîmplă în Transnistria. Dacă armata nu-și va spune acum cuvîntul ei ferm, ea va trebui să ardă singură în acest foc, pe care i l-au pregătit ocîrmuitorii Moldovei, iar onoarea voastră va fi pentru totdeauna pătată cu rușine. Noi, militarii profesioniști, înțelegem în ce situație complicată vă aflați acum, dar trebuie să vă decideți și să depășiți această situație grea: de partea cui sînteți?»

Nu e greu să ne dăm seama în ce stare s-a pomenit lumea, auzind la radioul local această declarație-apel, urmată tot atunci de încă una, adresată ofițerilor diviziei de gardă de pușcași-motorizați 69, în care într-un mod categoric aceștia erau chemați la luptă necruțătoare împotriva «dușmanilor tinerei republici transnistrene». Alarma a devenit și mai zguduitoare cînd s-a dat citire listei autorilor acestor periculoase creații — 24 de colonei, locotenenți-colonei și toți comandanți ai subdiviziunilor-cheie ale Armatei 14.

Pe cine în cazul dat s-a bizuit comandantul acestei armate, cînd a declarat că armata nu se va amesteca în problemele statului independent Republica Moldova? Oare nu cu știrea acestor comandanți au fost răpite automatele, cartușele și alt armament de la depozitele din Pârcani? Nu cumva chiar acești ofițeri superiori și generali sînt regizorii și dirijorii operațiilor militare criminale? Căci cine, dacă nu acești ofițeri și generali au îmbîcsit raioanele Moldovei din stînga Nistrului cu cea mai modernă tehnică și armament, cu îmbrăcăminte și provizii? Și în genere, ce fel de militari-profesioniști sînt aceia care încalcă la tot pasul jurămîntul, care sînt prădați de niște femei rebele și nimeni pentru aceasta nu poartă răspundere? Mai poate oare fi tolerată această armată pe pămîntul moldav?

TRECUTĂ PRIN FOC ȘI PRIN SABIE

Concilierea cu smirnoviștii e imposibilă

Pe parcursul ultimilor doi ani conducerea republicii, Parlamentul, toate mișcările și partidele progresiste au depus mari eforturi pentru a nu admite vărsări de sînge în republică. Acest lucru l-au dorit și îl doresc și membrii detașamentelor de poliție care pe acest timp rece al anului, cu prețul sănătății și chiar al vieții lor proprii apără, în tranșeele de lîngă Cocieri, Roghi, Cosnița, Pohrebea, Dorotcaia integritatea teritorială, cinstea și demnitatea statului Moldova.

Bravii patrioți, urmașii destoinici ai lui Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare, Petru Rareș și Ion Vodă cel Cumplit, ai haiducilor Bujor și Tobultoc, slab înarmați (un pistol-automat la doi-trei polițiști), în lupta cu bandele înarmate pînă în dinți ale mercenarilor gardiști și cazaci depun toate eforturile nu numai pentru a proteja populația pașnică și ordinea publică pe teritoriul strămoșesc al moldovenilor, ci și pentru a apropia cît mai mult ziua cînd în Moldova se va putea trăi fără împușcături și vărsări de sînge.

E știut că în urma tratativelor duse de conducerea republicii și conducătorii din orașele și raioanele din zona nistreană a fost semnat la 1 octombrie 1991 un protocol de conciliere în vederea normalizării situației în unele localități de pe malul stîng al Nistrului. Prin acest document liderii separatiștilor Gh. Pologov, S. Moroz, V. Finaghin, V. Eromco, B. Palagniuc, S. Leontiev, L. Mateiciuc și-au luat un șir de obligații, realizarea cărora ar fi contribuit la instalarea păcii în republică. Menționăm cîteva din angajamentele luate de părți:

1. Vor exclude încercările de a rezolva problemele litigioase prin recurgere la aplicarea forței, la greve economice, la blocări, la șantaj, la presiuni psihologice, la dezinformații etc. și vor curma cu fermitate, pe căi legale încercările de acest fel...

3. Vor suspenda adoptarea de hotărîri vizînd crearea de structuri de stat ilegale și resubordonarea organelor existente ale puterii de stat și administrației de stat.

4. Vor asigura funcționarea normală a organelor de drept pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

6. Vor asigura dezarmarea formațiunilor civile și a persoanelor, armele fiind predate organelor de drept ale Republicii Moldova.

În aceeași zi a fost semnat și protocolul de conciliere în vederea normalizării situației în orașul Dubăsari. S-a convenit de a retrage concomitent formațiunile civile ale separatiștilor cu predarea armelor de foc și a subunităților suplimentare ale Ministerului de Interne al Moldovei de pe teritoriile raioanelor Dubăsari și Grigoriopol. Punctul doi al protocolului prevedea că patrularea în orașul Dubăsari va fi efectuată de forțele Ministerului de Interne al Moldovei, staționate permanent pe teritoriul orașului Dubăsari. Conform punctului 3 comitetul executiv orășenesc și comitetul executiv raional se angajau să asigure funcționarea normală a organelor legale ale puterii de stat, a întreprinderilor, a organizațiilor și instituțiilor, fără să permită pichetarea lor.

Timpul a arătat însă că liderii separatiștilor au folosit acele tratative doar numai pentru a-i elibera de sub arest pe Smirnov, Topal, Popov, Bondari și de a-și salva detașamentele de mercenari încercuite la Dubăsari de subunitățile poliției Moldovei. Din toate obligațiile asumate ei au tradus în viață numai deblocarea circulației pe căile ferate. În rest au procedat diametral opus celor indicate în documentele de conciliere. În loc să lichideze detașamentele nelegitime de autoapărare separatiștii cu ajutorul ofițerilor de rezervă și a unor comandanți ai trupelor fostei armate sovietice de ocupație pe parcursul lunilor octombrie 1991 — martie 1992 a organizat și instruit detașamente de gardiști compuse după unele estimări, din mai multe mii de oameni, înzestrate cu automate «Kalașnikov», pistoale-mitralieră, mașini blindate, tancuri, aruncătoare de mine și alt echipament militar.

Așadar grație concilierii de la 1 octombrie 1991 separatiștii au reușit să creeze bande înarmate pînă în dinți cu armament modern, și, împreună cu unele unități ale armatei a 14-a și hoardele de cazaci venite din toate colțurile fostului imperiu sovietic, au devenit un instrument eficace de protecție a separatiștilor și de subjugare a populației băștinașe. Anume cu ajutorul gardiștilor înarmați separatiștii au reușit să-i alunge în mod barbar din posturile deținute pe sute și mii de moldoveni ce nu doreau să susțină republica nelegimită din Transnistria. Prin forța brutală a detașamentelor de gardiști au fost lichidate secțiile raionale de poliție din Dubăsari, Grigoriopol și alte localități, au scos de sub jurisdicția Moldovei un șir de organe de stat, întreprinderi economice etc. Separatiștii au continuat cu înfrigurare să creeze sistemul organelor de conducere al republicii nelegitime nistrene.

Prin aceasta separatiștii și-au încălcat obligația luată la 1 octombrie 1991 de a nu adopta «hotărîri vizînd crearea de structuri de stat ilegale și resubordonarea organelor existente ale puterii de stat și administrației de stat» și de a asigura «funcționarea normală a organelor de drept pe întreg teritoriul Republicii Moldova».

În scopul de a lichida mai ușor în Dubăsari organele de stat și de drept credincioase Constituției și legilor Republicii Moldova separatiștii au introdus în oraș detașamente de gardiști înarmați sosite din Ribnița, Tiraspol și alte localități. Prin aceasta ei în mod flagrant au încălcat prevederile protocolului de conciliere în vederea normalizării situației din Dubăsari. Doar conform punctului 2 se convenise că «patrularea în orașul Dubăsari va fi efectuată de forțele Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova».

Ulteriror bandele de mercenari ale separatiștilor au năboit ca lăcusta în localitățile sătești și au dezlănțuit un adevărat măcel împotriva tuturor oamenilor de bună credință. Au fost maltratați mii de bărbați și femei, copii și bătrîni. Ametiți de euforia puterii ce le-o dă armamentul modern primit de la depozitele unităților militare de ocupație bandiții împușcă la stînga și la dreapta. În consecința acestui dezmăț sîngeros în perioada lunilor decembrie 1991 — martie 1992 au fost uciși zeci de oameni, cîteva sute au fost răniți. Pentru a-și salva viața mii de cetățeni ai Statului Moldova au lăsat în voia soartei casele proprii, puținul avut agonisit și au luat calea pribegiei.

Nu sînt părtaș al vărsărilor de sînge. Doresc din tot sufletul ca pacea și buna înțelegere să domine în toate țările lumii, inclusiv în Republica Moldova. Dar trebuie să nu uităm că pacea nu se cerșește. Trebuie să fim conștienți de faptul că mișcarea comunistă de factură bolșevică imperial-șovină, deprinsă pe parcursul a 75 de ani să facă în numele a diferitelor popoare revoluții și rebeliuni armate în diverse colțuri ale lumii — Ucraina (decembrie 1917), Basarabia (decembrie 1917 — ianuarie 1918), Ungaria (1919), Slovacia (1919), Bavaria (1919), Georgia (1921), Ungaria (1956), Afganistan (1978—1979) etc. — nu ne va lăsa în pace. Doar adepții bolșevismului au nevoie strîngentă de spațiu teritorial pentru a transforma raioanele din stînga Nistrului într-un bastion fortificat ce le-ar permite în viitor acestora împreună cu milioanții comuniști cuibăriți în alte colțuri ale fostului Imperiu Sovietic să reia la momentul potrivit lupta pentru restabilirea fostei U.R.S.S. cu un regim social-politic și mai sîngeros.

Interesele păcii și ordinii publice în Țara Moldovei cer cu insistență dezarmarea imediată a bandelor de gardiști și cazaci, arestarea și intentarea proceselor penale împotriva tuturor organizatorilor și conducătorilor diverselor formațiuni neconstituționale. Anume așa procedează conducerea Rusiei. A fost suficient ca Boris Perov, președintele partidului Siberiei independente, să lanseze ideea formării unei republici a Siberiei, că Husain Ponomariov, procurorul regiunii Tomsk, imediat în cursul unei discuții de avertizare l-a preîntîmpinat că în caz de prelungire a propagandei ideilor de separatism, Perov va fi tras la răspundere penală. Vicepreședintele Rusiei, Alexandru Rutkoi, în cadrul unei prelegeri în Judecătoria constituțională a propus ca codul penal al Federației Ruse să fie completat cu un articol special ce ar prevedea privațiunea de libertate a separatiștilor pe un termen de la 10 pînă la 15 ani.

Istoria universală demonstrează că mișcările separatiste și rebeliunile armate sînt pretutindeni pedepsite de lege și în caz de necesitate reprimate de către armată. Astfel a fost lichidat separatismul în provincia Catanga din Zair, în Biafra din Nigeria, pe insula Mindanao din Filipine. La fel se procedează în prezent cu separatiștii tamili din nordul statului Șri-Lanca.

Prin metode represive a fost lichidată de către Franța organizația armată secretă — O.A.S. ce prin toate mijloacele se împotrivea acordării independenței de stat Algeriei, iar mai tîrziu depunea eforturi pentru dezmembrarea teritorială a fostei colonii franceze și crearea a două state: Algeria Franceză și Algeria Musulmană (a avut de la cine învăța Igor Smirnov și acoliții acestuia). Guvernul francez, spre deosebire de cercurile imperial-șovine ale Rusiei contemporane, a declarat O.A.S. în afara legii.

Legile fundamentale ale unor țări civilizate conțin norme speciale ce prevăd reprimarea separatismului și rebeliunilor militare. Articolul 35 din Constituția R.F. Germane stabilește că în caz de necesitate pentru restabilirea ordinii publice de rînd cu detașamentele de poliție pot fi folosite și unitățile speciale de grăniceri. Articolul 8 al Constituției S.U.A. de asemenea prevede ca în cazul unor rebeliuni să fie aplicată forța înarmată.

Pe parcursul anilor 1989—1992 organele legitime ale Republicii Moldova s-au străduit să rezolve în mod pașnic și civilizat diversele ambiții ale separatiștilor. Însă totul are limită. Nici un guvern în lume nu va permite unor impostori să-și făurească state separatiste pe teritoriul istoric și propriului popor. Istoria civilizației demonstrează că în situațiile extremale conducătorii de state își jertfesc chiar și viața proprie în numele păstrării integrității teritoriale și independenței țărilor respective. Pentru apărarea integrității și independenței Moldovei Ion Vodă cel Cumplit a fost rupt în bucăți la 1574 din ordinul turcilor, stepa de lîngă lacul Cahul. În 1777 pentru neacceptarea răpirii Bucovinei din trupul Moldovei a fost decapitat de turci domnitorul Grigore Ghica.

Nenumăratele nelegiuiri, crime ale separatiștilor, soldate în ultimele luni cu prăpădirea în masă a tuturor celor ce nu sînt de acord cu formarea republicii nelegitime a fiilor riseilor Smirnov, Iakovlev, Maracuța etc., cu masacrarea și chiar exterminarea fizică a adepților integrității teritoriale a Statului suveran Moldova a făcut Guvernul Președintelui Mircea Ion Snegur să declare prin decretul din 2 martie anul curent starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova. E o măsură legitimă prevăzută de legislația în vigoare și îndreptată spre restabilirea ordinii constituționale în raioanele de pe malul stîng al Nistrului, asigurarea în zona dată a securității tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitatea acestora. A venit timpul cînd risenii și impostorii să memorizeze bine cuvintele spuse de Mihai Eminescu la 25 ianuarie 1878: «Nu e permis străinului a fi stăpîn în casa noastră, decît în marginile în care noi îi dăm ospeție».

Dumitru GRAMA,
colaborator științific al Institutului de Filozofie, Sociologie și Drept al Academiei de Științe a Republicii Moldova.
(Onorariul pentru acest material rog să fie transferat în fondul refugiaților).